

ג. הגוזל ברכה מחרש המדבר ואינו שומע, נראה שצריך לשלם לו עשרה זהובים, אע"פ שברכתו אינה מתוקנת כראוי¹².

דיני הברכה

ד. הנמצא במקום שיש רעש גדול, יש להסתפק אם צריך להגביה קולו עד כדי שישמיע הברכה¹³ לאזניו¹⁴ ת.

ה. נראה שאין איסור להתהלך בשעת ברכה, אולם לבתחלה אין ראוי לעשות כן¹⁷ פ. ו. אמר כל הברכה בלשון הקודש, ובמקום שם ד' אמר "רחמנא", נראה דיצא²¹.

דבר הלכה

ה. דלכאורה נראה פשוט דדין זה שצריך להסתפק להשמיע לאזניו הוא ענין של מציאות, שישמיע לאזניו בפועל, ולא רק גדר דיבורו אם חשיב כמדבר בקול או לא, וכן נראה ממה שאמרו (ברכות י"ג ע"א) "השמע לאזנך מה שאתה מוציא מפיקך", ואם לא השמיע לאזניו בפועל לא קיים דין זה¹⁵, אך מ"מ למעשה ז"ע¹⁶.

ז. ואע"פ שאסור להחמיק כלל בשעת ברכה, ואפילו תשמיש קל¹⁸, מ"מ הליכה אינה בכלל הדברים שנוכרו בשו"ע (סי' קנ"א וצמג"א וט"ז שם) שאין לעשותם בשעת ברכה. ומ"מ אין ראוי להלך בשעת ברכה, כדי שיצרך בישור הדעת¹⁹.

ומה שיש שאינם נוהגים מלנגד הידים בשעה שמצרכים על נטילת ידים, יש ללמוד זכות על כך דכיון שעוסק במצוה זו גופא אפשר דאינו מגרע מן הברכה²⁰.

י. ואע"פ שעירב שחי לשונות לא איכפת לן, דומיא דמגילה שנכתבה צ"ל לשונות דמצוה צסי' תר"ץ ס"י בהגה דכשרה למי שמדין צ' הלשונות. אולם ודאי דאין זה מן המוצח, ועיין צמ"ס פ"א מהל' תפלה ה"ד דכל עיקר תיקון סדר התפלה ע"י עזרא וזית דינו היה מפני שעירבו העלגים לשונות אחרים בלשון הקודש ואין זו תפלה שלימה, עיי"ש²².

ארחות הלכה

12. מעדני ארץ תרומות פ"ד ה"ד אות א'. 13. עיין סי' ר"ז ס"ג שדין זה של השמע לאזניך וכו' נוהג בכל הברכות, ולא בק"ש בלבד. 14. ח"י כתי' למס' תרומות פ"א מ"א. 15. ראה חסד לאלפים סי' ס"ב שנסתפק בדבר. ועיין קובץ הערות סי' מ"ח אות י"ג (אות תמ"ח בנדמ"ח). וע"ע שאג"א סי' ז'. ועיין שעת סי' תרפ"ט סק"ב. 16. ח"י כתי' שם. והורה פעם לשואל למעשה, שא"צ לחוש לכך, אלא יאמר בקול כרגיל, ולא יגביהנו יותר מדאי. רשימות. 17. כתבי תלמידים. 18. סי' קפ"ג סי"ב וקצ"א ס"ג ובמג"א שם סק"ב. 19. כתבי תלמידים. 20. פתחי הלכה פ"א הע' 19. ועיי"ש שהוסיף דמ"מ בלא"ה יש לברך קודם הניגוב מטעם עובר לעשייתו כדאיתא בסי' קנ"ח סי"א בהג"ה. ורבנו עצמו דקדק לנגב רק אחר גמר הברכה, וכן ברכת אשר יצר דקדק לאומרה רק אחר שגמר הניגוב לגמרי. 21. ח"י כתי' למס' נדרים. 22. שם. (ועיין בסי' תר"צ שם במ"ב סק"ל, דלכתחלה לא יכתוב המגילה כך). וז"ל הרמב"ם שם: כיון שגלו ישראל בימי נבוכדנצר הרשע, נתערבו בפרס ויוון ושאר האומות, ונולדו להם בנים בארצות הגוים, ואותן הבנים נתבלבלו שפתם, והיתה שפת כל אחד ואחד מעורבת מלשונות הרבה, וכיון שהיה מדבר אינו יכול לדבר כל צורכו בלשון אחת אלא בשיבוש, שנאמר ובניהם חצי מדבר אשדודית וגו', ומפני זה כשהיה אחד מהן מתפלל תקצר לשונו לשאול חפציו או להגיד שבח הקב"ה בלשון הקדש עד שיערבו עמה לשונות אחרות, וכיון שראה עזרא ובית דינו כך עמדו ותקנו הליכות שלמה - הלכות תפילה / אוירבאך, שלמה זלמן בן חיים יהודה ליב {עמוד 276} {132136}